

Тема: «Пам'яті жертв Голокосту – Бабин Яр: якою є наша пам'ять?»

Мета:

Хід заняття

I. Організаційний момент.

II. Повідомлення теми та мети виховної години.

III. Розповідь вчителя.

Коли і чому відзначають Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту?

27 січня в Україні вшановують день пам'яті жертв Голокосту.

Нацисти за допомогою місцевої поліції вбили в Бабиному Яру 33 771 єврея.

Серед жертв Бабиного Яру - підпільники, комуністи, українські націоналісти, психічно хворі. Дотепер точно невідомо, скільки євреїв було знищено в Бабиному Яру... За підрахунками українських істориків, за час окупації в Бабиному Яру було знищено близько 150 тисяч осіб.

Вже у перші дні окупації у Києві нацисти розпочали розстріл євреїв. 26 вересня відбулося засідання, на якому обговорювалися заходи щодо знищення єврейського населення міста. За привід використали вибухи й пожежі в центрі міста, від яких постраждало три кілометри найкращих вулиць, у тому числі весь Хрещатик. Цю ситуацію відтворено в документі «Оперативне донесення по СРСР» № 97, адресованому в Берлін начальнику поліції й служби безпеки 28 вересня 1941 р.: *«...Пожежі відбувалися в центрі міста. Постраждали дуже цінні споруди... Доведено, що провідна роль у цьому належить євреям. Тут проживає близько 150 000 євреїв. До цієї хвилини не було можливості перевірити цю цифру. Під час першої акції проведено 1 600 арештів; вжито заходи для уточнення кількості єврейського населення в цілому. Підготовлено план ліквідації щонайменше 50 000 євреїв. Німецька армія підтримує накреслені плани і намагається їх якнайшвидше здійснити».*

Не було б вибухів і пожеж, знайшовся б інший привід для винищення київських євреїв - їхню долю було вирішено самою програмою нацистського «ендльозунга» (остаточного розв'язання). Для втаємничення акції айнзацкоманди й зондеркоманди отримували наказ про операції з винищення «ворогів райха» в усній формі. Цю акцію доручили зондеркоманді 4-а під командуванням штандартенфюрера П. Блобеля, підсиленій 45-м і 303-м поліційними батальйонами й загоном української поліції під командуванням А. Кабайди. 28 вересня 1941 г. по місту було розклеєно оголошення трьома мовами - російською, українською і німецькою - без дати й підпису, їх було надруковано у друкарні 6-ї німецької армії. *«Наказується всім жидам міста Києва й околиць зібратися в понеділок дня 29 вересня 1941 року до год. 8 ранку при вул. Мельника — Доктерівській (коло кладовища)».* Існує думка, що день 29 вересня було обрано не випадково, саме на цей день припадало свято Йом Кіпур (Судний день) - згідно з єврейською традицією день посту, покаяння й відпущення гріхів.

Вранці тисячі євреїв потяглися в зазначене у наказі місце. Цього дня до настання темряви німці встигли розстріляти тільки дві третини з тих, хто прийшов, близько 22 тисяч. Інших приречених загнали на ніч у порожні гаражі на Дорогожицькій, а наступного дня, розстріляли. Потім німецькі сапери підірвали схили яру, щоб засипати тіла, і примусили військовополонених зрівняти дно яру. За два дні було розстріляно, як

повідомлялось, 33 771 мирних жителів. Цей жахливий злочин, здійснений вперше у такому масштабі, став своєрідним символом трагедії мирного населення під час війни.

Тоді ж розстріляли і близько трьох тисяч військовополонених і мирних жителів єврейської національності, які, за словами колишнього в'язня Л.К. Островського, перебували у спеціальному відділі при таборі, їх вивозили машинами до Бабиного Яру і там розстрілювали. Розстрілювали тих, хто намагався переховуватись, кого знайшли, кого виказали. Заохочення за виказаного єврея становило 1 кг жирів і 1 кг борошна. Розстріляли і 800 пацієнтів психоневрологічної лікарні ім. Павлова, їхні тіла поховано в Бабиному Яру.

Бабин Яр як місце масових страт проіснував рівно два роки. Він перетворився на величезну братську могилу, де загинуло понад 100 тисяч осіб: євреї, цигани, моряки Дніпровського загону Пінської військової флотилії, військовополонені, партизани, підпільники, активісти ОУН, заручники, тобто всі ті, кого вважали «ворогом Третього Рейху».

VI. Перегляд документального фільму «Діти з безодні», «Бабин Яр».

V. Підведення підсумків виховної години.